

Digitalisointi myös arvonlisäverotuksen avuksi

Arvonlisäverotukseen olennaisesti kuuluva tavaroiden ja palveluiden hankintahintaan sisältyvän arvonlisäveron vähennysoikeus on ajankoh- tainen ja kuumempi puheenaihe kuin kevätsää, eikä suotta. Hankintoi- hin sisältyvän arvonlisäveron virheellisen käsittelyn vuoksi arvonlisäve- roa voi jäädä vähentämättä, jolloin se jää lopulliseksi kustannukseksi verovelvolliselle tai vähennys voidaan tehdä liian suurena, jolloin palautuksena saatu vero joudutaan maksamaan takaisin Verohallinnolle korkojen ja veronkorotuksen kera. Myös kiristyneen veronkorotuskäy- tännön myötä oikeamääräisten vähennysten tekemisen taloudellinen merkitys on korostunut. Vähennysten virheelliseen käsittelyyn pysty- tään puuttumaan ennakoivasti huolellisella oman liiketoiminnan arvon- lisäverosuunnittelulla sekä IT-avusteisilla analyyseilla.

Vähennysoikeuteen liittyvät kysymykset ovat olleet viime aikoina korostuneesti esillä verotarkastuksissa ja Verohallinnon lähettämissä selvityspyynnöissä. Aiheen ajankohtaisuuteen vaikuttaa myös se, että Verohallinto julkaisi arvonlisäveron vähennysoikeutta koskevan ohjeen *Arvonlisäveron vähennysoikeudesta vuonna 2016*, jossa otettiin laaja-alai- sesti kantaa yleiseen arvonlisäveron vähennysoikeuteen mm. yleiskulujen, arvopaperien ja kiinteistöjen myyntiin liittyvien kulujen osalta sekä siihen, milloin konsernin emoyhtiöllä on vähen- nysoikeus hankinnoistaan. Lisäksi korkein hallinto-oikeus on julkaissut yleiskulujen vähennysoikeuteen liittyviä vuosikirja- päätöksiä tasaiseen tahtiin Verohallinnon ohjeen julkaisemisen jälkeen.

Verohallinnon ohjeistuksen ja oikeus- käytännön tavoitteena on ollut selkeyt- tää rajanvetoa vähennyskelpoisten ja vähennyskeltottomien kulujen välillä. Tässä tehtävässä on onnistuttu ja ohjees- sa on avattu selkeästi asiaa koskevan oikeuskäytännön merkitystä. Ohjeen ja oikeuskäytännön myötä on selvää, että Verohallinto vaatii nykyään entistä tarkemmin arvonlisäverollisen ja -verot- toman toiminnan osuuden huomioimista yleiskuluvähennyksessä silloinkin, kun vä- hennykseen oikeuttamattoman toiminnan osuus on suhteellisen vähäinen.

Tyypilliset ongelmatilanteet ja virheiden merkitys

Arvonlisäverollista liiketoimintaa harjoitta- van yrityksen ns. perusoikeuksiin kuuluu tavara- ja palveluhankintoihin sisältyvän arvonlisäveron vähennysoikeus. Toisaalta on toki huomioitava, että hankinnoista, jotka eivät liity verovelvollisen arvonlisä- verolliseen toimintaan, ei ole vähennys- oikeutta.

Siitä huolimatta, että pääsääntö on selkeä, sen noudattaminen käytännössä on kuitenkin osoittautunut haastavaksi erityisesti tilanteissa, joissa yrityksen liiketoiminta muodostuu osin arvonlisä- verollisesta ja osin arvonlisäverottomasta toiminnasta. Edellä mainitun kaltaisiin tilanteisiin liittyy kaksi tyypillistä ongel- maa. Ensimmäisessä verovelvollinen ei tunnista harjoittavansa verotonta toimin- taa, jolloin myöskään kulujen vähennys- keltottomuutta ei tunnisteta. Tämä johtaa liian suuriin arvonlisäverovähennyksiin ja riskiin veronkorotuksesta. Tällainen tilanne voi muodostua esimerkiksi tilanteessa, jossa emoyhtiö harjoittaa tytäryhtiön rahoittamista lainajärjestelyin, jolloin emoyhtiö myy siis arvonlisävero-

tonta rahoituspalvelua tytäryhtiölleen. Tällainen emoyhtiön harjoittama vero- ton liiketoiminta tulee ottaa huomioon emoyhtiön vähennysoikeutta rajoittavana. Verottomaan toimintaan suoraan kohdis- tuvat verolliset hankinnat ovat kokonaan vähennyskeltottomia, ja tämän lisäksi veroton toiminta pienentää ns. yleiskulu- jen vähennyskelpoista osuutta.

Toinen tyypillinen ongelmatilanne on, että yritys jättää vähennyksen kokonaan teke- mättä, vaikka hankintaan sisältynyt vero voitaisiin vähentää kokonaan tai osittain. Jälkimmäiseen vaihtoehtoon ei sisälly riskiä veronkorotuksesta, mutta arvon- lisävero jää turhaan yrityksen kustannuk- seksi. Edellä mainitut ongelmat johtuvat yleensä joko kirjanpidon järjestelmävir- heistä tai inhimillisistä tallennusvirheistä.

Tärkein syy käsitellä arvonlisäverovä- hennykset oikein on vähennysoikeuden käyttäminen siinä laajuudessa kuin se arvonlisäverolain mukaisesti on mahdol- lista. Arvonlisävero on lähtökohtaisesti tarkoitettu kuluttajalle vyöryttäväksi veroksi eikä tarkoitus pääse toteutu- maan, jos yrityksen vähennysoikeuden käsittely ei ole lainmukainen. Lisäksi hankintojen arvonlisäveron oikealla käsit- telyllä on huomattava merkitys yrityksen käytössä olevalle käyttöpääomalle, sillä hankintojen virheelliseen arvonlisävero- käsittelyyn sitoutuu huomattava määrä käyttöpääomaa, jos vähennystä ei pystytä hyväksilukemaan yrityksen arvonlisävero- laskennassa.

Ongelmatilanteiden hallinta ja arvon- lisäverovähennysten oikeellisuuden varmistaminen

Oman liiketoiminnan arvonlisäverotuksen tunteminen ja huolellinen arvonlisäve- rotehokkaan käytännön luominen on avainasemassa arvonlisäveroriskien hallinnassa. Virheiden tunnistaminen ja tilanteen haltuunotto on helpointa tehdä veroasiantuntijan avustuksella. KPMG:n arvonlisäveroasiantuntijat ovat kehittä- neet tätä varten erityisen IT-avusteisen ohjelman arvonlisäverovähennysten virheiden havainnoimiseksi. Ohjelman avulla pystytään läpikäymään transaktiot ja tunnistamaan virheellisesti käsiteltyjen hankintojen arvonlisäverot sekä mah- dolliset riskit ilman, että yrityksen omia resursseja sitoutuu prosessiin.

Yrityksen arvonlisäverotuksen haltuunot- to kannattaa aina, koska sen myötä yrityksen veroriskit saadaan minimoitua ja mikä tärkeintä, yrityksen arvokasta käyttöpääomaa saadaan vapautettua varsinaisen yritystoiminnan käyttöön.

Sari Hakapää, arvonlisäverotuksen asiantuntija Vaasasta

Sarin työnkuvaan kuuluu mm. yritysten, säätiöiden ja julkishallinnon asiakkaiden neuvonta arvonlisäveroasioissa sekä avustaminen verorita-asioissa. Lisäksi Sari on muun ohella perehtynyt kansainvälisen kaupan, kiinteistöjen, rakennusalan ja rakennejärjestelyiden arvonlisäverotuksen erityiskysymyksiin. Sari on myös erittäin kokenut luennoitsija sekä räätälöidyissä yhtiökohtaisissa alv-koulutuksissa että yleisempien koulutustilaisuuksien pitämisessä.

KPMG tarjoaa tilintarkastus-, vero- ja lakipalveluja sekä liikkeenjohdon konsultointia ja yritysjärjestelypalveluja. KPMG on toistuvasti nostettu tietoturvapalvelujen markkinajohtajaksi kansainvälisissä selvityksissä. Suomessa ja Virossa meitä on yli 1400 henkilöä. Toimimme lähellä asiakastamme 22 paikkakunnalla Suomessa ja kahdella Virossa | www.kpmg.fi

